

Rozbory

Handrij Härtel, Dana Šteflová, Jan Drozd (editoři)

Správa Národního parku České Švýcarsko, 2007

Editoři: Handrij Härtel, Dana Šteflová, Jan Drozd

Autorský kolektiv:

Natalie Belisová, Správa NP České Švýcarsko
Pavel Benda, AOPK ČR, Správa CHKO Labské pískovce
Jan Drozd, Správa NP České Švýcarsko
Oldřich Holešinský, Správa NP České Švýcarsko
Marek Klitsch, Správa NP České Švýcarsko
Robert Mareš, Správa NP České Švýcarsko
Ivana Marková, Správa NP České Švýcarsko
Jana Mauricová, Správa NP České Švýcarsko
Richard Nagel, Správa NP České Švýcarsko
Zdeněk Patzelt, Správa NP České Švýcarsko
Jiří Smejkal, ÚHÚL Jablonec nad Nisou
Václav Sojka, Správa NP České Švýcarsko
Dana Šteflová, Správa NP České Švýcarsko
Miloš Trýzna, Správa NP České Švýcarsko
Zuzana Vařilová, Správa NP České Švýcarsko
Antonín Votápek, Správa NP České Švýcarsko

Fotografie na titulní straně: Kyjovské údolí. Foto Václav Sojka

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
1.1	ZŘIZOVACÍ PRÁVNÍ PŘEDPIS (H. HÄRTEL)	5
1.2	VYMEZENÍ HRANIC NÁRODNÍHO PARKU, STÁVAJÍCÍ ZONACE A ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ (H. HÄRTEL).....	5
1.2.1	Poloha a vymezení hranic národního parku.....	5
1.2.2	Zonace.....	6
1.2.3	Administrativní členění.....	9
1.3	VÝMĚRA A VLASTNICKÉ POMĚRY (J. MAURICOVÁ)	11
1.4	MEZINÁRODNÍ VÝZNAM.....	12
1.4.1	Zařazení NP dle kategorií Světového svazu ochrany přírody (IUCN) (H. Härtel)	12
1.4.2	Botanicky významná území (H. Härtel).....	13
1.4.3	Území zařazená do soustavy Natura 2000 (I. Marková, M. Trýzna).....	13
1.4.4	Vyhodnocení opatření k zachování příznivého stavu druhů Ptačí oblasti Labské pískovce (M. Trýzna)	17
1.4.5	Střety s cíli ochrany národního parku při realizaci opatření k naplnění cílů Evropsky významné lokality České Švýcarsko a PO Labské pískovce (I. Marková, M. Trýzna)	17
2	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ NÁRODNÍHO PARKU	19
2.1	STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA CELÉHO ÚZEMÍ	19
2.1.1	Klima (H. Härtel).....	19
2.1.2	Geologie a geomorfologie (Z. Vařilová)	22
2.1.3	Hydrologie a hydrogeologie (Z. Patzelt).....	32
2.1.4	Flóra a vegetace	35
2.1.5	Fauna.....	48
2.2	VÝVOJ PŘÍRODNÍHO PROSTŘEDÍ POD VLIVEM ČLOVĚKA	56
2.2.1	Vývoj přírody ve čtvrtohorách (I. Marková dle prací: Ložek (2003), Kuneš et al. (2005), Abraham (2006))	56
2.3	HISTORICKÝ VÝVOJ A SOUČASNÝ STAV OSIDLOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ (N. BELISOVÁ)	62
2.4	HISTORIE OCHRANY (H. HÄRTEL).....	64
3	ZHODNOCENÍ DOSAVADNÍ PÉČE A NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ OCHRANY PŘÍRODY (H. HÄRTEL, P. BENDA)	66
3.1	LESNÍ EKOSYSTÉMY	68
3.1.1	Východiska.....	68
3.1.2	Lesní společenstva, která jsou předmětem ochrany v Evropsky významné lokalitě České Švýcarsko (I. Marková).....	71
3.1.3	Zhodnocení dosavadní péče o lesní ekosystémy (H. Hentschelová, D. Šteflová).....	72
3.1.4	Lesy ponechané samovolnému vývoji (M. Klitsch).....	76
3.1.5	Lesy ponechané samovolnému vývoji v horizontu do 10 let (M. Klitsch).....	76
3.1.6	Lesy vyžadující aktivní management déle než 10 let (M. Klitsch).....	76
3.1.7	Lesy s trvalým managementem (M. Klitsch).....	76
3.1.8	Management lesů v ochranném pásmu národního parku (M. Klitsch)	77
3.1.9	Opatření pro obnovu přirozeného stavu abiotických složek přírodního prostředí (D. Šteflová).....	77
3.2	PŘIROZENÉ NELESNÍ EKOSYSTÉMY (I. MARKOVÁ, Z. VAŘILOVÁ, M. TRÝZNA)	79
3.2.1	Přirozené nelesní ekosystémy ponechané samovolnému vývoji (management typu A).....	83
3.2.2	Nelesní ekosystémy ponechané samovolnému vývoji v horizontu do 10 let (management typu B1).....	84
3.2.3	Nelesní ekosystémy vyžadující aktivní management déle než 10 let (management typu B2)	85
3.2.4	Přirozené nelesní ekosystémy s trvalým managementem - C	86
3.3	OSTATNÍ EKOSYSTÉMY PODMÍNĚNÉ ČINNOSTÍ ČLOVĚKA (I. MARKOVÁ, M. TRÝZNA)	90

3.3.1	Management ekosystémů podmíněných činností člověka	90
3.3.2	Obecná doporučení k aktivitám na zemědělské půdě (I. Marková).....	117
3.4	FYTOGENOFOND A ZOOGENOFOND	117
3.4.1	Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony rostlin a hub (I. Marková, H. Härtel) ...	117
3.4.2	Péče o genové zdroje lesních dřevin (D. Šteflová)	125
3.4.3	Redukce geograficky nepůvodních a invazních rostlinných druhů (J. Drozd).....	131
3.4.3	Redukce geograficky nepůvodních a invazních rostlinných druhů (J. Drozd).....	132
3.4.4	Péče o zvláště chráněné, ohrožené a vzácné taxony volně žijících živočichů (M. Trýzna)	134
3.4.5	Regulace nepůvodních živočišných druhů (R. Mareš, M. Trýzna)	152
4	VYHODNOCENÍ PÉČE O KRAJINU V NP	154
4.1	KRAJINNÝ RÁZ	154
4.1.1	Obecná charakteristika krajinného rázu vlastního území národního parku (H. Härtel) ..	154
4.1.2	Nástroje ochrany krajinného rázu (J. Mauricová)	155
4.2	LIMITY OCHRANY PŘÍRODY PRO VÝSTAVBU (J. MAURICOVÁ).....	155
4.3	JINÉ TYPY OCHRANY ÚZEMÍ (J. MAURICOVÁ)	156
4.3.1	Územní systémy ekologické stability (ÚSES).....	156
4.3.2	Další ochrana území	157
4.4	PLÁNOVANÉ VÝKUPY A NÁJMY POZEMKŮ (J. MAURICOVÁ).....	157
4.5	PÉČE O KULTURNÍ PAMÁTKY A OBJEKTY KULTURNĚ-HISTORICKY HODNOTNÉ (N. BELISOVÁ) ...	159
4.5.1	Kulturní památky (KP) a archeologické areály (AA), evidované v Ústředním seznamu kulturních památek	159
4.5.2	Objekty vykazující kulturně – historickou hodnotu, které nejsou evidované v Ústředním seznamu kulturních památek.....	160
4.5.3	Popis významných zaniklých sídelních lokalit.....	161
5	VYHODNOCENÍ ČINNOSTI.....	166
5.1	MONITORING A VÝZKUM	166
	Historie výzkumu Českého Švýcarska.....	166
5.1.1	Koordinace monitoringu a výzkumu (H. Härtel).....	171
5.1.2	Monitoring a výzkum prováděný Správou NP	171
5.1.3	Monitoring a výzkum prováděný jinými subjekty	180
5.1.4	Dokumentace a využití výsledků monitoringu a výzkumu.....	189
5.2	VEŘEJNÉ VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ NÁRODNÍHO PARKU	190
5.2.1	Vzdělávání, osvěta a informace (R. Nagel)	190
5.2.2	Turistické a rekreační využití (A. Votápek)	193
5.2.3	Regionální vazby (A. Votápek)	200
5.2.4	Vztahy s občanskými sdruženími (R. Nagel).....	201
5.3	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE (A. VOTÁPEK, H. HÄRTEL)	203
5.3.1	Dvoustranné mezinárodní vztahy	203
5.3.2	Další mezinárodní vztahy	204
5.4	STRÁŽ PŘÍRODY (V. NIČ, J. MAREK).....	204
6	SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO	206
6.1	ORGANIZACE A STRUKTURA (J. DROZD).....	206
6.2	MATERIÁLNÍ, TECHNICKÉ A FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ (J. DROZD).....	209
7	ZÁVĚREČNÉ ÚDAJE	214
7.1	ODKAZY NA SOUVISEJÍCÍ PUBLIKOVANÉ A JINÉ PRAMENY	214
8	PŘÍLOHY.....	227